

Wat doen we met Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw ... en de rest?

Waarschijnlijk heeft iedereen de afgelopen maanden wel iets gelezen of gehoord over invasieve exoten. Japanse duizendknoop staat met stip op een in de media, met dank aan de gemeente Amersfoort, die deze soort gericht gaat aanpakken vanwege de schade aan infrastructuur en overwoekering van particuliere tuinen. Tussen alle berichten over duizendknoop door zou je bijna vergeten dat er nóg een heel scala aan exotische planten, dieren en insecten is die ook voor problemen kunnen zorgen, zoals verlies van biodiversiteit (soms met het verdwijnen van inheemse soorten als gevolg), introductie van nieuwe ziekten bij mensen, economische schade, bijvoorbeeld door oogstderving, en schade aan de infrastructuur. Het levert een hoop hoofdbrekens op voor gemeenten en grote terreinbeheerders.

Meer samenwerking tussen (buur)gemeenten, andere terreinbeheerders en aannemers biedt meer kansen voor een effectieve aanpak

Met het van kracht worden van de EU-verordening 'Invasieve uitheemse soorten' en de bijbehorende Unielijst staan we aan het begin van een EU-brede aanpak van exoten. Daar is veel voor te zeggen, omdat exoten zich niets aantrekken van lands- of

gemeentegrenzen en de huidige maatregelen te gefragmenteerd zijn en vaak niet effectief. 'EU-brede aanpak' klinkt natuurlijk ferm en daadkrachtig, maar is nog vrij abstract. Decentralisatie van beleid is *hot*; net als bij natuurbelief wordt de uitvoering een verantwoordelijkheid voor provincies, samen met gemeenten en andere grote terreinbeheerders zoals ProRail, Rijkswaterstaat, natuur- en recreatieterreinen en de waterschappen. Dat helpt niet echt bij de aanpak van exoten die de lands- en gemeentegrenzen overschrijden. Hoe kunnen we successen boeken bij de aanpak van exoten?

Preventie

Meer inzetten op preventie. Het huidige reguliere terreinbeheer en grondverzet dragen jammer genoeg eerder bij aan verdere verspreiding dan aan de beheersing van probleemsoorten. Het voorkómen van verdere verspreiding is prioriteit nummer één.

Organisatiebrede aanpak

Als we Japanse duizendknoop als voorbeeld nemen, blijkt dat de aanpak op dit moment vooral op het niveau van individuele (bouw)projecten ligt. Een projectoverstijgende of gemeentebrede aanpak zal pas echt zoden aan de dijk zetten: inventariseren wat er is (of signaleren wat er aankomt), prioriteren van de aanpak en waar nodig ingrijpen en monitoren van de voortgang. En dat dan niet alleen voor duizendknoop of reuzenberenklauw, maar ook voor andere probleemsoorten die er al zijn of nog komen.

Samenwerking

Meer samenwerking tussen (buur)gemeenten, andere terreinbeheerders en aannemers biedt meer kansen voor een effectieve aanpak. Anders wordt het 'dweilen met de kraan open'. Binnen die gezamenlijke aanpak zouden ook vrijwilligersgroepen een rol kunnen spelen, zodat zij niet alleen met goede intenties, maar ook gericht en met kennis van zaken kunnen helpen bij de aanpak van exoten. Het succes zit in de samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Kennis en informatie

Momenteel zijn veel terreinbeheerders met beperkte middelen bezig zelf het wiel uit te vinden. Er ligt hier een uitdaging om alle beschikbare informatie te vertalen naar concrete 'plannen van aanpak', waarmee terreinbeheerders aan de slag kunnen op een manier die de meeste kans van slaan biedt. Dan zijn praktijkpilots met verschillende methoden niet meer nodig; dat scheelt een hoop tijd en geld.

Wie neemt de regie om de gezamenlijke aanpak van invasieve exoten tot een succes te maken?

Chris van Dijk
Expert invasieve exoten,
Wageningen University & Research

Be social

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-7257